

Plaatsing en verzorging van een PEG-sonde

Percutane endoscopische gastrostomie (PEG)

In deze folder leest u over de plaatsing van de PEG(-J) met de bijbehorende voorbereiding, nazorg en dagelijkse verzorging. U leest ook over problemen die zich mogelijk voor kunnen doen, hoe u deze herkent en wat u eraan kunt doen. Wij vragen u deze folder goed door te lezen.

Waarom een PEG-sonde?

Omdat u langer dan een paar maanden sondevoeding moet gebruiken, krijgt u een PEG-sonde. Dit wordt ook wel een Percutane Endoscopische Gastrostomie genoemd. Er wordt een slangetje in de maag gebracht, door de buikwand heen, met behulp van endoscopie. Dit gebeurt op de endoscopie behandelafdeling. Via het slangetje wordt de dagelijkse voeding in de vorm van sondevoeding toegediend. Dit is een veilige en effectieve manier om voor langere tijd de nodige voedingsstoffen binnen te krijgen.

Het kan ook zijn dat de arts besluit om een PEG-sonde met verlenging naar het Jejunum (PEG-J) te plaatsen.

Vorbereiding

Medicatie

- Bloed verdunnende medicatie

Als u bloed verdunnende medicatie (medicatie die de stolling beïnvloed) gebruikt, is het belangrijk dit bij het afspreken van de ingreep te melden aan uw behandelaar.

Het kan zijn dat u het gebruik van deze medicatie tijdelijk moet aanpassen. Overleg dit met uw behandelaar en hij/zij brengt zo nodig de trombosedienst op de hoogte.

STOP vanaf

Indien u enkel als bloedverdunner Acetylsalicylzuur (Aspirine) of Carbasalaat calcium (Ascal) gebruikt, hoeft u deze niet te stoppen voor de ingreep.

- Diabetes medicatie

Bent u diabetespatiënt en gebruikt u hiervoor medicatie, bespreek dan met uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige hoe u deze medicijnen (insuline en/of tabletten) moet gebruiken ter voorbereiding op dit ingreep

Wanneer u na de ingreep weer voeding krijgt, kunt u uw eigen medicatie hervatten. Overleg dit met uw behandelaar of PEG-verpleegkundige.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

- Overige medicatie
Alle overige medicijnen mag u na overleg innemen zoals u gewend bent.

Sondevoeding

De diëtiste regelt de sondevoeding en de materialen. Hij/zij bespreekt het opbouwschema voor de sondevoeding met u.

Thuiszorg

Als u thuiszorg nodig heeft voor hulp bij het aan- en afkoppelen van de sondevoeding en het doorspuiten van de PEG, geef dit dan op tijd door aan de PEG-verpleegkundige.

Nuchter zijn

De avond voor de behandeling moet u vanaf 00.00 uur nuchter blijven. De sondevoeding moet dan ook tijdelijk gestopt worden. Tot 2 uur voor het onderzoek mag u nog heldere dranken drinken. Als u een neus-maagsonde heeft, mag u deze laten zitten.

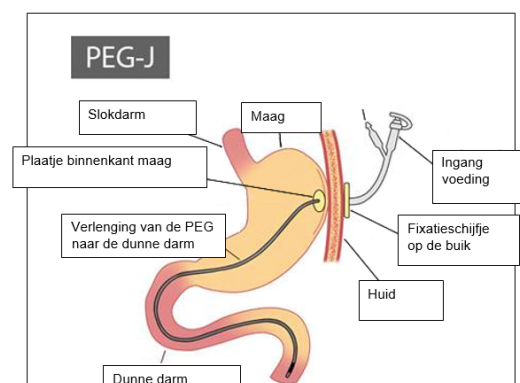
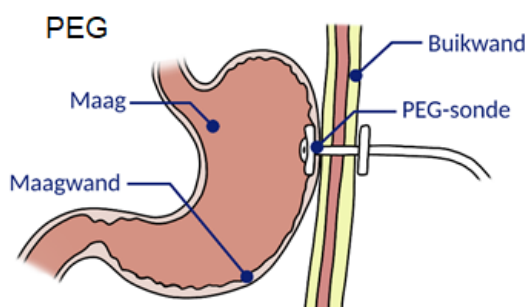
Verloop van de behandeling

U meldt zich op de Endoscopie behandelafdeling (EBA), route 174 en neemt plaats in de wachtkamer.

Voor het plaatsen van de PEG-sonde krijgt u een licht roesje. De arts plaatst de PEG-sonde met behulp van een gastroscoop. Dit is een flexibele slang die de arts via uw mond/keel naar de maag brengt om de binnenkant van uw maag te onderzoeken. Daarna wordt uw maag met lucht gevuld. De gastroscoop schijnt licht in de binnenkant van de maag. Door het aan de buitenkant indrukken van de maag met de vinger wordt er een geschikte plek gezocht om de PEG-sonde te plaatsen. Deze plek wordt vervolgens plaatselijk verdoofd.

De arts maakt boven op uw buik een kleine opening in de buikwand waardoor een draad wordt gebracht. Daarna verwijderd de arts de gastroscoop en wordt de PEG-sonde met behulp van de draad op de juiste plaats gebracht.

Het plaatsen van een PEG-sonde duurt 10 tot 15 minuten. Na het plaatsen wordt er direct antibiotica (Cotrimoxazol) door de PEG-sonde toegediend. Dit om mogelijke infecties te voorkomen. Vervolgens gaat u naar de uitslaapkamer, waar u blijft tot u goed wakker bent. Daarna mag u naar huis.

Na de behandeling

Op de endoscopie behandelafdeling wordt de PEG-sonde 1 uur na plaatsing doorgespoten met 20 ml water. Als dit goed gaat mag u naar huis. Het is dan wel belangrijk dat alles geregeld is omtrent de sondevoeding, materialen en eventueel thuiszorg als u niet opgenomen ligt in het ziekenhuis.

Als er geen klachten zijn mag u na 2 uur starten met sondevoeding. Eventueel mag u dan ook weer naar eigen kunnen eten en drinken.

Fixatieplaatje

De arts legt een fixatieplaatje aan de buitenkant tegen uw buik aan. Het plaatje zit strak omdat het belangrijk is dat de maag goed tegen de buikwand wordt aangetrokken. Dit is nodig om een goede fistelgang en fixatie van maag aan buikwand te krijgen. Het plaatje zorgt ervoor dat de wondraden aan elkaar plakken, waardoor er geen lekkage van vocht naar de buikholte kan ontstaan en er een fistelkanaal gevormd kan worden. **Dit plaatje mag de eerste 7 dagen niet losser gemaakt worden.**

Twee dagen naar de behandeling mag u douchen. De eerste 7 dagen mag u niet in bad. Na één week mag u het plaatje wat losser zetten. Lees voor instructies 'Verzorging van de PEG-sonde in de eerste zeven dagen na plaatsing'.

Als u pijn heeft, overleg dan met de PEG-verpleegkundige of arts wat u kunt doen. Paracetamol mag altijd worden ingenomen tegen de pijn.

Klachten na de behandeling

Na de behandeling kunt u pijnklachten ervaren, of zich even licht in het hoofd voelen. Meestal als gevolg van de krampen door de ingeblazen lucht en het aanprikken van de maag. Hiervoor kunt u zo nodig pijnstillers innemen.

Wanneer u thuis plots hevige buikpijn, bloed ophoesten, rectaal bloedverlies en/of koorts (boven de 38 graden) krijgt, moet u direct contact opnemen.

Klachten binnen 7 dagen na uw ontslag? Bel dan:

- Tijdens kantooruren tot 17.00 uur belt u poli MDL (040) 888 6350.
- 's Avonds en in de weekenden: de spoedeisende hulp in Veldhoven (040) 888 8811.

Klachten na 7 dagen na uw ontslag? Bel dan:

- Op werkdagen tot 16.30 uur poli MDL (040) 888 6350.
U kunt natuurlijk ook altijd uw eigen huisarts bellen.
- Vanaf 16.30 uur en in het weekend: de huisartsenpost in uw regio

Verzorging van de PEG-sonde

De eerste 7 dagen na plaatsing

- De eerste 7 dagen mag u niet in bad, zwemmen of de sauna. Douchen mag 2 dagen na plaatsing.
- Na 2 dagen kunt u de insteekopening van de PEG-sonde spoelen onder de douche.
- U kunt de PEG-sonde en de insteekopening dagelijks schoonmaken met een washandje of onsteriele gazen en lauw water. Dep het voorzichtig droog. Maak hierbij het externe fixatieplaatje niet los.
- Maak de boven- en onderkant van het fixatieplaatje zo goed als het kan schoon met lauw water en dep het voorzichtig droog. Veeg hierbij altijd van de insteekopening weg.
- Komt er nog wat wondvocht uit de insteekopening? Dan kunt u eventueel een steriel gaasje rondom de PEG-sonde onder het fixatieplaatje schuiven (maak het plaatje niet los).
- Gebruik geen jodium of Betadine zalf, dit kan de sonde aantasten.
- Plak de PEG-sonde niet af met pleisters of ander afplakmateriaal.

Vanaf 7 dagen na plaatsing

- Verzorg de insteekopening dagelijks met water en eventueel een milde zeep.
- U mag douchen, zwemmen en in bad. Eventueel in de sauna, let hierbij op, de sonde kan heet worden.
- Leg bij lekkage een gaasje rondom de PEG-sonde (splitgaas en/of een Metaline gaas).
- Het is belangrijk dat u de insteekopening dagelijks controleert op roodheid, zwelling, huidirritatie en drukplekken.
- Om ervoor te zorgen dat de PEG-sonde niet vastgroeit, moet u vanaf dag zeven, dagelijks dompelen.
- Schuif het externe fixatieplaatje (plaatje aan de buitenkant van uw buikwand) ongeveer twee centimeter over de PEG-sonde naar boven.
- De sonde en insteekopening kunt u nu ook gemakkelijker schoonmaken.
- Pak de sonde tussen uw duim en wijsvinger vast en beweeg de sonde een keer op en neer door de insteekopening.
- Attentie: u mag de PEG-sonde alleen dompelen, niet draaien.
- Schuif vervolgens het externe fixatieplaatje weer terug.
- De ruimte tussen uw buik en het externe fixatieplaatje mag twee millimeter zijn.
- Pak iedere dag schone materialen.

Wanneer spuit u de sonde door met 10 ml lauw water?

- Voor en na iedere toediening van medicatie.
- Gebruikt u continu sondevoeding door de sonde: bij af- en aankoppelen van de sondevoeding en gedurende de dag 2 keer extra.
- Als de continu sondevoeding wordt onderbroken, spuit dan altijd de sonde door.
- Zorg ervoor dat er geen voedingsresten of medicijnen achterblijven in de sonde.
- Bij toediening van sondevoeding via bolussen: voor en na iedere bolus doorspuiten.
- Gebruikt u de sonde tijdelijk niet, dan één keer per dag de sonde doorspuiten.
- Gaat het doorspuiten van de sonde moeilijk, dan kunt u tijdelijk de sonde 6 tot 8 keer per dag doorspuiten. Hiermee kunt u verstopping voorkomen.

Medicijnen via de PEG-sonde

Medicijnen kunnen door de PEG-sonde worden gegeven. Deze medicijnen moeten dan wel opgelost of vernalen worden of de apotheek moet vloeibare medicijnen kunnen leveren. Bij sommige medicatie is dit niet mogelijk.

In overleg met uw arts kunt u mogelijk deze medicijnen rectaal of toch via uw mond innemen. Indien dit niet gaat, overleg met uw arts of apotheek welke medicijnen wel via de sonde gegeven mogen worden of eventueel opgelost of vernalen mogen worden.

Wat te doen bij mogelijke complicaties?

Neem contact op met de PEG-verpleegkundige, uw behandelend arts of huisarts bij de volgende problemen:

- Lekkage van veel vocht of pus uit de insteekopening (lekkage van wondvocht in de eerste week is normaal)
- Aanhoudende roodheid bij de insteekopening
- Koorts (indien u denkt dat dit door de PEG-sonde komt)
- Buikpijn
- Toename groei "wild vlees" (of wel granulatie weefsel) bij insteekopening
- Dompelen is pijnlijk of gaat moeizaam

Mondverzorging

Als u via uw mond geen voeding of vocht binnen krijgt, is het erg belangrijk dat u zorgt voor een goede mondhygiëne. Dit kunt u doen door:

- Poets of reinig uw gebit minimaal twee keer per dag. Dit om tandplak te voorkomen.
- Hebt u last van een droge mond, dan kunt u dit verminderen met een kauwgom, zuurtje of Lucovitaal mondspray.
- U kunt ook uw apotheek vragen om een middel dat de mond vochtig houdt.

Veelgestelde vragen

De sonde is per ongeluk verwijderd, wat nu?

Als de sonde per ongeluk is verwijderd moet u dit zo snel mogelijk melden bij de PEG-verpleegkundige. Het fistelkanaal tussen de buikwand en uw maag groeit namelijk snel weer dicht, dit kan soms al binnen enkele uren!

Heeft u de sonde al langere tijd? Dan kan het dichtgroeien langer duren. Het advies blijft om meteen te overleggen met de PEG-verpleegkundige. Indien u geen reserve sonde thuis heeft, stop de oude sonde dan meteen terug en plak deze af zodat deze goed blijft zitten. Zo zorgt u ervoor dat het fistelkanaal openblijft totdat er een nieuwe sonde in is gezet.

Hoe lang kan de PEG-sonde worden gebruikt?

De PEG-sonde is gemaakt van polyurethaan. Dit is een middel dat uw lichaam goed verdraagt. Als u de PEG-sonde goed verzorgt gaat deze meestal drie tot vijf jaar mee. Wanneer de sonde verstopt raakt en dit niet meer verholpen kan worden, gaat de sonde door ouderdom lekken of zijn er andere problemen met de sonde, dan moet er een nieuwe PEG-sonde worden ingebracht. Dit altijd in overleg met de PEG-verpleegkundige of arts.

Waar kan ik terecht?

- Voor vragen over sondevoeding kunt u terecht bij de diëtist.
- Vragen over materialen of de pomp stelt u aan de firma die materialen of pomp heeft geleverd of bij de diëtist
- In de eerste weken kunt u voor vragen terecht bij verpleegkundigen van het VTT team (indien u thuiszorg heeft), daarna kunt u terecht bij de PEG-verpleegkundige
- Indien u in een verpleeghuis of revalidatiecentrum ligt, kunt u vragen over verzorging aan het personeel daar stellen.
- Als er thuis problemen zijn met de sonde kunt u tijdens kantoortijden contact opnemen de endoscopie afdeling of PEG-verpleegkundige (040) 888 6350
- Wanneer problemen buiten kantoortijden niet kunnen wachten, neemt u contact op met de huisartsenpost of spoedeisende hulp (040) 888 8111 of de verpleegafdeling chirurgie/MDL (040) 888 9410

Overige informatie

- U wordt 1 dag na de plaatsing gebeld door de PEG-verpleegkundige om te vragen hoe het gaat en of u nog vragen heeft.
- 4 weken na plaatsing wordt u gebeld door de PEG-verpleegkundige voor evaluatie van de PEG-sonde.

Tot slot

Mocht u nog vragen hebben over deze procedure of krijgt u klachten die mogelijk verband houden met de ingreep dan kunt u altijd contact opnemen.

Wanneer u problemen heeft met de geplaatste voedingssonde kunt u contact opnemen met de PEG-verpleegkundigen van poli MDL (040) 888 6350.